

Mødet den 26de Januar.

^{121/91.} Efter Skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 14de d. M. ere Udgifterne ved Indretningen af en Badeanstalt i Hytteriets Kaserneetablissement (se Sag Nr. ^{327/90} i Møderne den 11te Septbr. 1890 og 20de August 1891) nu endelig opgjorte til 2188 Kr. 87 Ore, hvorpaa Forplejningskorpset under 9de d. M. har approberet, at den aarlige Leje for det paagjældende Lokale, beregnet efter 6 % af nysnævnte Beløb med Tillæg af Værdien for Lokalet, 1429 Kr. 60 Ore, fastsættes til 218 Kr., hvilket Beløb beregnes Kommunen tilgode fra den 1ste Maj 1892, paa hvilken Dag Anstalten toges i Brug.

Fra denne Dag udgaar derfor nysnævnte Lokalebeløb 1429 Kr. 60 Ore af Beregningen af den Lejeafgift, som i de halvaarlige Indkvarteringsopgjørelser hidtil er opført til Betaling af Indenrigsministeriet for et Regimentsdepot i Kjælderetagen i Hytterietablissementets Skolekaserne.

Toges til Efterretning og Notering i Kommunebogholderiet.

^{16/92.} I Anledning af en med en Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 21de j. M. til Aarhus Stiftamt modtagen Afskrift af en Skrivelse, hvori Krigsministeriet oplyser, at den Flagstang, som er anbragt paa den herværende Artillerikaserne's Mandskabsbygning, er tilbøjelig til at drage Lynet til sig, indvilgede Byraadet i, at denne Flagstang maatte blive forsynet med en Lynledning paa Kommunens Bekostning under Vilkaar af, at Udgiften herved, som forudsættes ikke at ville overstige 100 Kr., godtgjøres Kommunen med 6½ % aarlig i de halvaarlige Indkvarteringsopgjørelser.

Med Indenrigsministeriets Skrivelse af 14de Februar d. A. er der meddelt Samtykke til Foretagelse af denne Foranstaltning.

(Se Mødet den 12te Maj j. A.)

^{27/92.} Efter Skrivelser fra Overtoldinspektoratet for Nørrejylland af 19de og 20de d. M. er der under sidstnævnte Dag af Tømmermester H. Thorbrøgger og Murmester K. Nielsen som dertil paa Toldvæsenets Begjæring af Aarhus Byting

ndmeldte uwillige Mænd blevet afholdt Burdering over Tolb-
kammerbygningen til Oplysning om dennes Værdi baade med
Grund og uden.

Efter hvad der senere er bragt i Erfaring er ved denne
Forretning, hvor Havneudvalget har givet Møde paa Kommunens
Begne, Værdien af Bygningen med Grund fastsat til 65,000
Kroner og af Bygningen alene til 30,000 Kroner.

(Se Mødet den 16de Novbr.)

^{386/92}. Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet
er der under 31te j. M. til Byraadet affendt 6 Eksemplarer af
Meddelelser angaaende det kommunale Skolevæsen i Købstæderne
og Handelspladserne for Aaret 1890 (første Halvdel), udgivne
efter Ministeriets Foranstaltning.

Af disse Eksemplarer ere 2 bestemte for Byraadet, medens
de øvrige skulle tilstilles Forstrelserne til Benyttelse for dem selv
og til Indlemmelse i Skolernes Bibliothek.

Toges til Efterretning og videre Foranstaltning i Overens-
stemmelse med Ministeriets Tilfjendegivelse, hvorhos det ene af
de til Byraadet bestemte Exemplarer overgives til Skoleinspek-
tøren.

⁹³ 2. Efter Forslag af Jndkvarteringskommissionen
besluttede man at tilskrive 2den Generalkommandointendantur
saaledes:

„Bed at tilstille Byraadet en Regning paa 208 Kr.
40 Ore for Jndtætning af Kuder i Artillerikajernen i 1892,
hvilken Regning 3die Artilleriafdeling har begjært anvist til
Udbetaling ved Kæmmerkassen med Bemærkning, at der intet
Erstatningsansvar i saa Henseende kan gjøres gjældende, har
Jndkvarteringskommissionen henledet Opmærksomheden paa,
at den omhandlede Udgift saavel i 1892 som i tidligere
Aar er betydeligt højere for Artillerikajernens Vedkommende
end for de andre Kajerner (i Marene 1890 og 1891 har
Udgiften henholdsvis været for Rytterkajernen Kr. 32,40
og Kr. 47,50, for Fodfolkskajernen Kr. 25,40 og Kr. 36,40,
og for Artillerikajernen Kr. 195,85 og Kr. 192,20 + Kr. 87),
og at Grunden hertil for en Del formentlig kunde søges

deri, at der af Kommunen kræves Betaling for Indsætning af Ruder i en Del Lokaler paa Artillerikaserne, med Hensyn til hvilke der ikke i de andre 2 Kaserne afkræves Kommunens Betaling.

I denne Anledning tillader Byraadet sig at udbede sig en behagelig Udtalelse fra den ærede Generalkommandointendantur, idet man fremsender den omhandlede Regning tillige med en Afskrift af vedkommende Glarmesters Kontrabog til nærmere Oplysning om de paagjældende Lokaler.

I Forbindelse hermed tillader man sig at indstille, at den Udgift til Indsætning af Ruder i samtlige Kaserne, som hidtil har paahvilet Kæmmerkassen, for Fremtiden maa afholdes som Kaserneudgift, i hvilken Henseende man skal henlede Opmærksomheden paa, at i almindelige Lejeforhold maa Lejeren bære Ansvar for tilfældig itugaaede Ruder, og det synes derfor naturligt for Kaserneudgiften, at Udgiften ikke udredes alene af Kommunen, men som Kaserneudgift, ligesom det ogsaa maa bemærkes, at Kommunen er aldeles ude af Stand til at føre nogen som helst Kontrol med dette Forhold.

Det indesluttede bedes i sin Tid tilbageendt."

Efter at det paa Foranledning af Generalkommandointendanturen i Skrivelse af 7de Marts derhos var blevet oplyst, at Ruderne i Artillerietablisementet vel ere større end Ruderne i de andre Kasernebygninger, nemlig 20×23 og 20×24 Tommer imod i Fodfolkskaserne $16\frac{1}{2} \times 19\frac{1}{2}$ Tommer, i Rytterkaserne 15×21 Tommer og i Sygehuset 16×20 og 16×22 Tommer, men at de ingenlunde kunne kaldes usædvanlig store, ligesom der intet kan indvendes imod Glasjets Kvalitet og Tykkelse, har Byraadet i foranstaaende Anledning modtaget følgende Svarskrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 21de April d. A.:

„Efter at det ærede Byraads Indstilling i Skrivelse af 28de Januar d. A. herfra har været forelagt Forplejningskorpset til Afgørelse, har Korpset under 17de d. M. tilskrevet Generalkommandointendanturen som følger:

„I Anledning af Generalkommandointendanturens Skrivelse Nr. 752 af 11te d. M. og den dermed fulgte Skrivelse af 28de Januar d. A., hvori Aarhus Byraad indstiller, at Udgiften til Indsættelse af Ruder i de kommunale Kaserneetablisjementer i Aarhus i Stedet for at behandles som en „Bygningsudgift“, hvis Afholdelse paahviler Kommunen, fremtidigt optages blandt „Kaserneudgifter“, skal Forplejningskorpset til videre Bekjendtgjørelse for Byraadet meddele, at da det af den med Intendanturens ovennævnte Skrivelse ligeledes medfulgte Udskrift af Aarhus Byraads Forhandlinger af 9de Juli 1885 fremgaar, at Indenrigsministeriet tidligere har udtalt, at det ikke finder, at der er Høje til at lade Statskassen udrede Godtgjørelse for Indsættelse af Ruder i Kasernekvartierer, vil Korpset ikke kunne indrømme, at for Indkvarteringslokalernes Vedkommende den omhandlede Udgift optages blandt Kaserneudgifter. Og under Hensyn til, at det for de Lokalers Vedkommende, der ikke betragtes som Indkvarteringslokaler, er Reglen i Statskaserne, at Kaserneejeren (Staten) udreder Udgiften ved Indsættelse af Ruder i alle Tilfælde, hvor Afholdelsen ikke kan paalægges nogen, samt til, at Reglerne for de militære Kasernes Orden og Økonomi ogsaa er gældende for de kommunale Kaserne, kun at Kommunen der som Gjer træder i Stedet for Staten, vil Korpset ej heller kunne indrømme nogen Ændring for de sidstnævnte Lokalers Vedkommende.“

Idet Intendanturen ikke undlader at meddele foranstaaende, skal den tilføje, at da det ikke kan andet end ønskes, at saavidt muligt altid, naar Ruder i de kommunale Kaserne tilintetgjøres, de erstatningspligtige udfindes, og at Kommunens Udgift derved søges nedbragt, har man ved Skrivelse af Dags Dato til samtlige Afdelinger, der benytte de herværende Kaserne, indstærpet de Fordringer, der med Hensyn til Kontrol med ituslagne Ruder og Udfindelsen af de Skyldige kunne stilles til Afdelingerne, og forventer man derefter, at de Udgifter, der i ovennævnte Anledning paa-

hvile Kommunen, ville, særligt for Artillerikaserne's Vedkommende, blive formindskede."

7/93. Da den senere Tids betydelige Snelæg har gjort det umuligt for 3die Dragon-Regiment i nogenlunde nær Fremtid ved egne Midler at rense Kytteriets Kaserne-gaarde fra Sne og Is, blev der efter Indkvarteringskommissionens i Skrivelse af 24de d. M. derom skete Henstilling meddelt Tilladelse til Antagelse af lejet Hjælp i dette Djemed, hvorhos Kommissionen tillige meddeltes Bemyndigelse til paa samme Maade at inødfønde eventuelle lignende Begjæringer for Artilleri- og Fodfolkskaserne's Vedkommende.

10/93. Efter Indstilling af det i forrige Møde nedsatte Udvalg bifaldt Byraadet, at Wulff tiltræder Havneudvalget og Krogh Gasværksudvalget i Stedet for Masfinchef Busse, der er udtraadt af Byraadet, at Kruse indtræder i Bestyrelsen for Museets historiske Afdeling i Stedet for Fenger, der ønsker at udtræde, at Wulff vælges til Medlem af det i Lov om anerkjendte Sygekasser af 12te April 1892 § 7 omhandlede Udvalg, og at isvrigt de nuværende Udvalgsmedlemmer af de laarige Udvalg gjen vælges. (Se Mødet den 22de Januar 1891 under Sag 16/91 og den 7de Januar 1892 under Sag 20/92.)

I Forbindelse med denne Sag gjenvalgtes derhos Overlærer Kleisdorff og Overretsjagfører Schwenn til Medlemmer af Aarhus Amts Skoleraad og Kammerraad Gsmann til Medlem af Overformynderiets Laanebestyrelse i Aarhus Amtsraadsfreds, alle 3 for 6 Aar fra den 3die Febr. næstk. at regne.

12/93. Man bemyndigede Formanden til paa Byraadets Vegne at indgive Andragende til Regjeringen om at erholde et Forskud af Statskassen paa den af Kommunen i forrige Aar udredede Alderdomsunderstøttelse.

Saadant Andragende er derefter indgivet den 30te Januar, idet Kommunens Udgifter — iberegnet Refusioner til og fra fremmede Kommuner — ere opgjorte til 33,645 Kr. 70 Ore i forrige Aar, hvorefter der under 18de Marts er anvist Kommunen et Forskud paa disse Udgifter af Beløb 7000 Kroner.

(Se næste Møde.)

19/93. I Anledning af tvende af Kommandanten i Aarhus under 7de og 21de d. M. kommuniserede Skrivelser af henholdsvis 5te og 19de næstforud, hvori 3die Artilleriafdeling anfer over, at Vejen fra Fodfolkets Eksercerhus til Artillerikaserne under den senere Tids stærke Snelæg har været i usarbar Stand, var der indhentet Erklæring fra Vejudvalget, der under 23de d. M. havde ytret følgende:

„I Følge en mellem Generalintendanten og Kasernebyggeudvalget affluttet Overenskomst af 23/10 89 -- tiltraadt af Byraadet i Mødet 21/10 89 — (se Byraadsforhandlingerne d. N. Side 213—14) vedtoges det, at Tilgangen fra Byen til Kaserne skulde ordnes paa den Maade, som det var vist paa den fremlagte Plan, nemlig fra Ny Munkegade over det Stykke Boulevard, som fra Fodfolkestablisementets Eksercerhus fører mod Vest til Teglværksvejen og ad denne lige op til Artillerikaserne. Disse Forbindelsesveje blive renholdte Sommer og Vinter ved Vejudvalgets Foranstaltning, og i de tilsendte Skrivelser findes ej heller nogen Besværing over disses Tilstand. Efter Snefald blive de langs Kjørebane anlagte Gangstier, i hvert Fald paa den ene Side af Vejen, uopholdelig ryddede med Sneplow, hvorefter Mandskabet gaar efter med Skovle, og Udvalget maa paa det bestemteste tilbagevise den Bestyrelsesning for „Sendrægtighed, hvormed der sørges for at ryddeliggjøre Afgangen fra Byen til Kaserne, naar Vejrforholdene have besværliggjort denne“.

I Følge indhentet Erklæring fra Formanden for Vejevæsenets Folk har Rydningen af samtlige Gangstier, som fortære under Vejevæsenet, været tilendebragt inden Middag efter hvert Snefald. Kjørebauerne paa Vejene fortære under Snefogden med Hensyn til Snefastning.

Udvalget mener derfor at kunne tilbagevise begge de fremførte Klager som ubesvædte, da Aarhus Kommune ikke har nogenstomhelst Forpligtelse ligeoverfor 3die Artilleriafdeling til at holde den Vej i sarbar Stand, som fra Fodfolkestablisementets Eksercerhus langs Eksercerpladsen

fører op til Artillerikajernen, og over hvis ufarbare Tilstand der er ført Klage."

Man vedtog i sit Svar til Kommandanten at henviise til denne Udtalelse.

²²/₉₃. Efter derom foreliggende Andragende indvilgede Byraadet i at tiltransportere Restauratør P. A. Christensen Kommunens Ret til Lejeafgift af „Salonen“ i Kis Skov for Halvaaret til 1ste Maj d. A., naar denne Lejeafgift til Beløb 750 Kr. bliver betalt af Christensen som Kautionist for Lejeren.

²⁵/₉₃. Efter derom i Skrivelse fra Borgmesteren i Horsens af 12te d. M. fremkommen Genstilling frasaaldtes der for Aarhus Kommunes Vedkommende Ret til Refusion af de med Justitsfagen imod den i November Maaned f. A. i Horsens Tugthus henrettede Fange Jens Nielsen forbundne Omkostninger til Beløb ca. 350 Kr., idet Refusion alene kan søges i hans Efterladenskaber, der foruden nogle faa ganske værdiløse Effekter kun bestaa i et kontant Overarbejdsbeløb paa 32 Kr. 62 Ore, som Fangen har ønsket at disponere over til Fordel for sin Søster og dennes Børn.

²⁶/₉₃. Fra vedkommende Legatbestyrelse forelaa der Beretning om Skibskaptajn D. M. Nyrup's Legat for 1892, hvilken Beretning bliver at afgive til de kommunale Revisorer til Revision sammen med Kommunens Regnskab for 1892.

³⁵/₉₃. Efter Indstilling af Vandværtsudvalget under 25de d. M. antog Byraadet et fra Kobberfjed, Vand- og Gasmester H. Svantemann fremkommet Licitationstilbud paa Nedlægning af Vandrør og Stikledninger m. m. i Maret 1893 efter følgende Prisliste (som er den laveste i samtlige de indkomne Tilbud), nemlig:

Før Nedlægning af Rør uden Brolægning og Rør:

å 1½" for 20 Ore, å 2" for 25 Ore, å 3" for 28 Ore, å 4" for 30 Ore, å 5" for 35 Ore, å 6" for 40 Ore, å 7" for 42 Ore, å 8" for 46 Ore, å 9" for 50 Ore, å 10" for 54 Ore, å 12" for 58 Ore og å 15" for 60 Ore; alt pr. Fod.

For Overhugning af Rør, Indsætning af T Stykker og Skjudehaner uden Tillæg af Rør og Brolægning:

af Størrelse $1\frac{1}{2}$ " for 2 Kr. 50 Dre, 2" for 3 Kr. 35 Dre, 3" for 5 Kr. 75 Dre, 4" for 8 Kr., 5" for 9 Kr., 6" for 10 Kr., 7" for 11 Kr., 8" for 12 Kr., 9" for 13 Kr., 10" for 14 Kr., 12" for 14 Kr. 50 Dre og 15" for 15 Kr. 50 Dre; alt pr. Stk.

For Indlægning af Stikledninger af $1\frac{1}{2}$ " Rør med Tillæg af Rør, men uden Brolægning, pr. løb. Fod 72 Dre.

For en $\frac{3}{4}$ " Auboringshaane med Muffe og Auboring pr. Stk. 7 Kr.

For en 1" do. med do. og do. pr. Stk. 8 Kr. 10 Dre.

For en $\frac{3}{4}$ " Stophane med Kasse, Spindel og Dæksel pr. Stk. 10 Kr. 50 Dre.

For en 1" do. med do. do. pr. Stk. 11 Kr. 50 Dre.

For en Gaardhaane med Kasse pr. Stk. 8 Kr.

For Indsætning af støbte Skydere og Brandhaner pr. Stk. 2 Kr. 75 Dre.

For Støbninger ved Reparationer: af $1\frac{1}{2}$ " Rør 40 Dre, af 2" Rør 50 Dre, af 3" Rør 70 Dre, af 4" Rør 85 Dre, af 5" Rør 1 Kr. 5 Dre, og af 6" Rør 1 Kr. 25 Dre; alt pr. Stk.

For Daglønsarbejde:

om Dagen 1 Svend 44 Dre og 1 Arbejdsmand 30 Dre pr. Time og om Natten 1 Svend 55 Dre og 1 Arbejdsmand 45 Dre pr. Time.

Disse Priser ere paa et Par smaa Forandringer nær de samme som i 1892.

Da det imidlertid ikke er heldigt kun at have een Vandmester til at udføre disse Arbejder, bemyndigedes Udvalget derhos til endvidere at antage den næstlaveste blandt de øvrige tilbydende, der ere Gjertler N. Dalhoff Larsen, Vand- og Gas- mester Chr. Jensen, Mekanikus S. P. Johansen, Smed L. C. Mikkelsen og C. Rasmussen, Montanavej Nr. 6, til at forrette denne Gjerning, naar han vil gjøre det for den samme Betaling, som er approberet for Svantemanns Vedkommende, samt efter de Prøver paa Hauer m. m., som ligge til Eftersyn paa Vandværket.

^{36/93.} Efter at Renovationsudvalget havde meddelt Oplysning om, hvorledes Sagen for Tiden stod med Hensyn til Renovationsvæsenets Omordning, bemyndigedes samme til at drage Omsorg for Udførelsen af Dagrenovationen og den offentlige Ratterenovation efter den hidtil fulgte Skik i endnu et Aar fra den 1ste April førstkommende at regne, enten ved Fornyelse af de nugældende Kontrakter eller ved ny Udbydelse i Entreprise.

(Se Mødet den 23de Februar.)

Mødet den 9de Februar.

^{161/89.} Efter Indstilling af Udvalget for Opførelsen af det ny Sygehus approberede Byraadet Licitationskonditioner for Levering af følgende Inventariegenstande til det ny Sygehus, nemlig: 20 Borde med 2 Skuffer, 34 Borde med 1 Skuffe, 48 Lænestole, 140 mindre Stole, 45 Klædeskabe, 6 Medicinskabe, 10 Korridorbænke og 110 Servanter.

(Se Møderne den 12te f. M. og den 23de d. M.)

^{29/92} — 10. Under 20de Decbr. f. A. var der indkommet et Andragende fra Murer J. W. Poppenhusen, hvori denne, der ejer Ejendommen Fynsgade Nr. 7, minder om Jagttagelsen af Post 4 i de almindelige Salgsbetingelser for Boulevardgrunde (se Byraadsforhand. for 1890 Side 107), saafremt den eventuelle Kjøber af den til hans Ejendom stødende Boulevardgrund ikke skulde agte at benytte Andragerens Nabogavl ved Bebyggelse af Grunden.

I Anledning heraf vedtog man efter forud indhentet Erklæring af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse at svare, at ligesom Kommunen ved de hidtil foretagne Salg af Boulevardgrunde hver Gang har opstillet ovennævnte Post i de almindelige Salgsbetingelser som Vilkaar for Afhændelsen, saaledes vil dette ogsaa ved fremtidige Salg blive overholdt, saalænge der ikke af Byraadet er foretaget Forandringer i disse Betingelser og deriblandt den heromhandlede specielle Bestemmelse. Forøvrigt er den omhandlede Grund endnu ikke solgt.